

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2024. gada 13. maijā
(OR. en)

9863/24

JEUN 112
SOC 358
EDUC 170

DARBA REZULTĀTI

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsekretariāts
Saņēmējs:	delegācijas
Temats:	Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par darbu ar jaunatni Eiropā, kas iespēcina

Pielikumā pievienota minētā rezolūcija, ko Padome (Izglītība, jaunatne, kultūra un sports) apstiprināja 2024. gada 13. un 14. maija sanāksmē.

Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par darbu ar jaunatni
Eiropā, kas iespējina

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME UN PADOMĒ SANĀKUŠIE DALĪBVALSTU VALDĪBU
PĀRSTĀVJI,

ATGĀDINOT:

1. Eiropas Savienības vērtības, kas nostiprinātas Līguma par Eiropas Savienību (LES) 2. pantā ¹;
2. ka Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 165. panta 2. punkta un 166. panta 2. punkta mērķis ir ar saskaņotiem pasākumiem atbalstīt kvalitatīva darba ar jaunatni attīstību Savienībā;
3. Pamattiesību hartas 21., 23. un 24. pantu un Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencijas par bērna tiesībām 31. pantu ²;

¹ “Savienība ir dibināta, pamatojoties uz vērtībām, kas respektē cilvēka cieņu, brīvību, demokrātiju, vienlīdzību, tiesiskumu un cilvēktiesības, tostarp minoritāšu tiesības. Šīs vērtības dalībvalstīm ir kopīgas sabiedrībā, kur valda plurālisms, tolerance, taisnīgums, solidaritāte un kur nav diskriminācijas, kā arī valda sieviešu un vīriešu līdztiesība.”

² Jo īpaši tiesības piedalīties spēlēs un izklaides pasākumos, kas nostiprinātas Konvencijas par bērna tiesībām 31. pantā, un valstu pušu pamatpienākums ievērot un veicināt šīs tiesības un “sekmēt piemērotu un vienādu iespēju nodrošināšanu .. izklaidē un atpūtā”.

ATGĀDINOT I PIELIKUMĀ IZKLĀSTĪTO POLITISKO KONTEKSTU, JO ĪPAŠI
TURPMĀKO:

4. lai gan darbs ar jaunatni dažādās vietās Eiropā izpaužas dažādos veidos un ir saistīts ar atšķirīgiem priekšstatiem, tradīcijām, ieinteresētajām personām un praksi, Eiropas Savienība ir strādājusi pie sistemātiskas un ilgtspējīgas pieejas darba ar jaunatni attīstībai, lai radītu iespējas un optimālus apstākļus jauniešu kā indivīdu, grupu un paaudžu attīstībai, un vienlaikus aktīvas un rūpīgas rīcības atstumtības, nestabilitātes un nenodrošinātības novēršanai ³;
5. Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijā 2019.–2027. gadam ir atzīts, ka darbam ar jaunatni ir svarīga nozīme pilnvērtīgu iespēju nodrošināšanā jauniešiem ⁴. Tai pievienota 2020. gada Eiropas programma darbam ar jaunatni, ar kuru izveido stratēģisku satvaru, lai stiprinātu darbu ar jaunatni un pilnveidotu tā kvalitāti un atzišanu. Atbalsts kvalitatīva darba ar jaunatni attīstībai, jo īpaši vietējā līmenī, ir viena no Eiropas Savienības un tās dalībvalstu prioritātēm;
6. ES stratēģija par bērna tiesībām atzīst bērnu tiesības piedalīties un iesaistīties spēlēs;

³ Pārskatu par esošajiem politikas instrumentiem, kas ir palīdzējuši attīstīt šo sistemātisko un ilgtspējīgo pieeju, sk. šīs rezolūcijas pielikumā pievienoto *Schild, H., “Mapping Existing European Youth Policy Strategies on Youth Work”*, kas ir Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts Beļģijas aizgādībā izdota publikācija jaunatnes jomā (2024. gads).

⁴ Papildus tam 11 Eiropas Jaunatnes mērķi atspoguļo Eiropas jauniešu viedokļus par darbu ar jaunatni, kam ir nozīme attiecībā uz šo rezolūciju.

7. cīņa pret sociālo atstumtību ir viena no Eiropas Savienības un tās dalībvalstu galvenajām saistībām. Sociālā atstumtība kaitē pilsoņu labbūtībai un kavē viņu pašizpausmi un dalību sabiedrības dzīvē;

ATZĪSTOT:

8. Eiropas Savienības kopīgos centienus ar programmas “*Erasmus+*” un Eiropas Solidaritātes korpusa palīdzību stiprināt sociālo kohēziju ⁵, veicināt jauniešu aktīvu līdzdalību un iekļaušanu, veicināt neformālo un ikdienējo mācīšanos un palīdzēt uzlabot jaunatnes aktivitāšu atbalsta sistēmu kvalitāti un pilsoniskās sabiedrības organizāciju spējas jaunatnes jomā Eiropas Savienībā;
9. Eiropas Savienības ieguldījumu kvalitatīva darba ar jaunatni attīstībā, cita starpā izmantojot ES jaunatnes programmas, jo īpaši attiecībā uz jaunatnes darbinieku mobilitāti un sadarbības partnerībām, kas atbalsta arī prakses, pedagoģijas un rīku stratēģisko izstrādi, Eiropas programmu darbam ar jaunatni un valstu stratēģisko aģentūru sadarbības (*SNAC*) partnerību “Eiropa vietējā līmenī” (*Europe goes local*) un “Demokrātijas pārlādēšana” (*Democracy Reloading*) darbu un *SALTO* resursu centrus;
10. pirmo, otro un trešo Eiropas konvenciju par darbu ar jaunatni un to galīgās deklarācijas, centienus stiprināt kvalitatīva darba ar jaunatni attīstīšanu un īstenošanu Eiropas programmas darbam ar jaunatni satvarā, izmantojot Bonnas procesu ⁶, kā arī Eiropas Padomē saistībā ar darbu ar jaunatni veiktā darba papildināmību, kā uzsvērts ES jaunatnes stratēģijā 2019.–2027. gadam;

⁵ Regulas (ES) 2021/817 1. apsvērumš.

⁶ Bonnas process ir Eiropas programmā darbam ar jaunatni minētais šīs programmas īstenošanas process.

ATZĪMĒJOT:

11. jauniešu idejas un viedokļus par līdzekļiem, kā stiprināt jaunatnes darbinieku kompetences darbā ar jauniešiem, kuriem ir mazāk iespēju, kā pausts Beļģijas ES jaunatnes konferencē 2024. gada 2.–5. martā Ģentē: jaunieši uzsvēra, cik svarīgi ir veicināt profesionalizētu darbu ar jaunatni, atzīt darbu ar jaunatni un ikdienējo mācīšanos un veicināt iekļaujošas telpas. Viņuprāt, to var panākt, veicot strukturālus ieguldījumus un nodrošinot apmācību jaunatnes darbiniekiem, kā arī nodrošinot spēju veidošanu un pastāvīgu dialogu starp jaunatnes darbiniekiem un tādām ieinteresētajām personām kā neformālās un ikdienējās izglītības pedagogiem. Turklāt jaunieši uzsvēra, ka lielāka piekļuve finansēšanas iespējām vietējā līmenī, uz jauniešiem vērsta līdzdalīga budžeta plānošana, resursu nodrošināšana mobilam darbam ar jaunatni un brīvprātīgā darba ar jaunatni oficiāla atzīšana ir būtiski soļi, kā aizsargāt to jauniešu tiesības, kuriem ir mazāk iespēju, un uzlabot informētību un kompetences, kas vajadzīgas, lai jauniešiem radītu iekļaujošas un drošas telpas;

12. 2024. gada 20.–23. februārī Briselē notikušās Eiropas konferences par vietējo darbu ar jaunatni un demokrātiju rezultātus un šīs rezolūcijas IV pielikumā pievienotos ieteikumus rīcībai. Konferencē tika pausts, ka, “ieguldot stabilā un ilgtermiņa vietējā darba ar jaunatni politikā, kuras pamatā ir intensīvs dialogs un līdzdalība, vietējās pašvaldības rada konkrētus apstākļus optimālai vietējā darba ar jaunatni attīstībai. Tāpēc pašvaldībām ir vajadzīgs satvars, kas sniedz aprises un avotu idejām, lai izveidotu individuāli pielāgotas un noturīgas vietējās atbalsta sistēmas. Dalībvalstīm būtu jāveic ieguldījumi, lai kopā ar vietējiem dalībniekiem veidotu šo sistēmu Eiropas mēroga tīklā.” Vēl tika uzsvērts, ka “ir akūti nepieciešams ilgstoši uzturēt ieguldījumus efektīvākā un rezultatīvākā praksē saistībā ar iekļaušanu, vienlīdzību, līdzdalību, demokrātiju un daudzveidību. Vietējais darbs ar jaunatni un vietēja mēroga darba ar jaunatni politika piedāvā unikālu vietu visu šo humanitāro vērtību pārvēršanai konkrētā, aktīvi īstenojamā praksē”;

ATZINĪGI VĒRTĒJOT:

13. ceturto Eiropas konvenciju par darbu ar jaunatni, kas ar programmas “*Erasmus+*” (Jaunatne) finansiālu atbalstu ir plānota 2025. gada maijā un jūnijā Maltā;

UZSVEROT, KA:

14. jaunieši nav viendabīga grupa, un tāpēc viņiem ir daudzveidīgas identitātes un dažādas vajadzības, resursi, izcelsme, dzīves situācijas un intereses. Jauniešu talanti, spēks, radošums, iesaiste un apņēmība veicina pārticīgu, demokrātisku sabiedrību. Viņi ir viena no sabiedrības spēka avotiem, kā arī individuāli tiesību subjekti un solidaritātes un pārmaiņu veicinātāji. Daudzi jaunieši ir apliecinājuši spēcīgu noturības spēju un turpina mobilizēties jautājumos, kas viņus nodarbina, tādējādi veicinot pozitīvas pārmaiņas sabiedrībā ⁷. Šajā ziņā viņi būtu jāatzīst, viņiem būtu jādod iespējas un jāsniedz atbalsts un viņi jāiespēcina;
15. jaunieši visā Eiropas Savienībā saskaras ar mainīgu un komplicētu sabiedrību, ko papildus sarežģī dažādas bezprecedenta norises un izaicinājumi: globālā klimata krīze, Covid-19 pandēmija, Krievijas agresijas karš pret Ukrainu, konflikts Tuvajos Austrumos un konflikti citās pasaules daļās. Šie apstākļi un parādības ietekmē bērnu un jauniešu psihoemocionālo veselību un labbūtību un pēdējos gados ir atstājuši dziļas pēdas Eiropas sabiedrībā ar ilgstošām sekām;
16. inflācija un dzīves dārdzības pieaugums, ko ir izraisījuši minēties izaicinājumi, būtiski ietekmē bērnu un jauniešu dzīves apstākļus, un tas savukārt var novest viņus nabadzībā un atturēt no brīvprātīgas iesaistīšanās darbā ar jaunatni un negatīvi ietekmēt piekļuvi tam. Turklāt, tā kā dezinformācija, polarizācija un vājināta uzticēšanās politikai ietekmē gan bērnu un jauniešu viedokli, gan viņu aktīvu pilsonisko iesaisti Eiropā, ir jādod jauns spars demokrātijai, jo īpaši, aizsargājot un veidojot pilsoniskās telpas. Vēl cita starpā dažādi ar migrāciju saistīti faktori var veicināt lielāku daudzveidību Eiropas sabiedrībās. Šīs norises veido sabiedrisko vidi, kas atklāj vai vēl vairāk izceļ nevienlīdzību un ietekmē jauniešu priekšstatus, iesaistīšanos un stāvokli sabiedrībā;

⁷ Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (2018/C 456/01); Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumu par ilgtspējīgas Eiropas sociālo dimensiju jauniešiem (2023/C 185/06) 17. punkts.

17. kultūras, atpūtas un brīvā laika pavadīšanas, izglītības un mācīšanās un sociālā darba⁸ krustpunktā darbs ar jaunatni palīdz atbalstīt jauniešus, dot viņiem iespējas un viņus iespēcināt. Tas viņiem palīdz rast ceļu uz autonomiju un noteikt savu pozīciju dinamiskā apkārtējā vidē, sniedzot viņiem iespējas pārdomāt izaicinājumus, un palīdz pašiem izdarīt sev vispiemērotāko izvēli. Turklāt ir pierādījies, ka iesaiste darba ar jaunatni aktivitātēs labvēlīgi ietekmē jauniešu psihoemocionālo veselību un labbūtību: viņi jūt savstarpēju saikni cits ar citu un veido piederības, solidaritātes un vienotības izjūtu, pievēršoties mūsu sabiedrību galvenajiem izaicinājumiem⁹. Tāpēc darbs ar jaunatni var ne tikai palīdzēt jauniešiem attīstīt spēju tikt galā ar šā brīža izaicinājumiem, bet arī piedāvā viņiem mācīšanās iespējas un procesus, kas palīdz viņiem kļūt noturīgākiem un labāk sagatavotiem saskarties ar jaunu un mainīgu realitāti¹⁰;

APZINOTIES, KA:

18. Eiropai, kas iespēcina, ir vajadzīgi emancipēti, informēti un iesaistīti jaunieši, kuri tic atvērtai, demokrātiskai un miermīlīgai sabiedrībai, kā pamatā ir solidaritāte un cilvēktiesību un tiesiskuma respektēšana. Darbs ar jaunatni var palīdzēt jauniešiem ar apņēmību un entuziasmu veidot taisnīgas, atvērtas un miermīlīgas sabiedrības. Ņemot vērā darba ar jaunatni pamatbūtību un preventīvo spēku, kā arī tā spēju pielāgoties mainīgiem apstākļiem, darbs ar jaunatni var reaģēt uz sabiedriskiem izaicinājumiem, un dažkārt tam tiek uzticēta korektīva loma. Tomēr darbs ar jaunatni ar visu savu daudzveidību un, pienācīgi atbalstīts, var piedāvāt jauniešiem specifisku, drošu, emancipatīvu un unikālu vidi, kurā iesaistīties un veidot kontaktus;

⁸ Williamson H., Coussée F., “Chapter 14 – Reflective dialogue: conclusions from the history project – 12 trilemmas for youth work”, *The history of youth work in Europe*, 7. sējums, (Eiropas Komisijas un Eiropas Padomes partnerība jaunatnes jomā, 2019), 193.–208. lpp.

⁹ Kā minēts Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumos par visaptverošu pieeju jauniešu psihoemocionālajai veselībai Eiropas Savienībā (C/2023/1337): “darbam ar jaunatni ir būtiska nozīme jauniešu labbūtības veicināšanā un garīgās veselības problēmu profilaksē”.

¹⁰ Šajā sakarā sk. šīs rezolūcijas pielikumā pievienoto *Williamson, H., Taking stock – Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe* (2023. gada oktobris), Eiropas Savienības Padomes Beļģijas prezidentūras aizgādībā izdoto publikāciju jaunatnes jomā (2024).

19. šķēršļi iesaistei darba ar jaunatni aktivitātēs joprojām pastāv, un pēdējos gados tie ir vēl vairāk pieauguši. Turklāt sabiedrības spiediens un dzīves apstākļu izmaiņas ietekmē jauniešu iesaistīšanos, rada spiedienu uz darbu ar jaunatni, ko veic ar brīvprātīgo palīdzību, un noved pie tā, ka rodas jauni jauniešu brīvprātīgas iesaistes veidi un/vai aicinājumi pēc tiem;
20. darba ar jaunatni neatņemama daļa ir to nepieciešamo priekšnosacījumu un telpas radīšana, kas jauniešiem dod iespēju pētīt, eksperimentēt un izbaudīt kopā būšanu darbā ar jaunatni, jo īpaši mācoties darbībā, tostarp iesaistoties spēlēs un citās neformālās un ikdienējās mācīšanās aktivitātēs. Šajā sakarā publiskā telpa tiek organizēta dažādām grupām, kuras to izmanto un koplieto dažādiem mērķiem. Turklāt jauniešiem, kuriem ir mazāk iespēju, parasti ir atšķirīgas attiecības ar publisko telpu, un viņi atšķirīgā mērā uz to paļaujas ¹¹, tāpēc ir jāpārskata, kā tā tiek organizēta. Tādēļ vēl vairāk ir jāpārdomā, kā publiskā telpa tiek veidota, tostarp jautājums par to, kā pielāgoties dažādu grupu vajadzībām un ieradumiem, lai radītu darba ar jaunatni aktivitātēm nepieciešamos priekšnoteikumus un vajadzīgās telpas;
21. lai gūtu vēl lielāku novērtējumu un atzīšanu, ir jāpadara redzamāka un taustāmāka darba ar jaunatni ietekme uz sabiedrību, tostarp vietējā līmenī. Darba ar jaunatni atzīšana sabiedrībā ¹² joprojām ir svarīgs izaicinājums Eiropā, un tas ir viens no Eiropas programmas darbam ar jaunatni mērķiem. Turklāt ir vēl vairāk jāuzsver to prasmju un kompetenču atzīšana, kas iegūtas vai attīstītas darbā ar jaunatni;

¹¹ M. Moris un M. Loopmans (2019) *De-marginalizing youngsters in public space: critical youth workers and local municipalities in the struggle over public space in Belgium*, *Journal of Youth Studies*, 22:5, 694.–710. lpp.

¹² Interpretācija saskaņā ar 3. Eiropas konvencijas par darbu ar jaunatni noslēguma deklarāciju – Ceļa rādītāji nākotnei, Bonna, 2020. gada 10. decembris, 12.–14. lpp.

22. lai darbs ar jaunatni sekmīgi norisinātos, tas par prioritāti jāizvirza visos līmeņos – no vietējā līdz reģionālajam un valsts līmenim, un līdz Eiropas un starptautiskajam līmenim. Kvalitatīva darba ar jaunatni attīstību var panākt ar mērķtiecīgu rīcībpolitiku un atbalstošiem pasākumiem visos līmeņos, izmantojot apņēmīgu un ilgtspējīgu pieeju. Vietējās un reģionālās iestādes un jaunatnes organizācijas ir visvairāk pietuvinātas jauniešu ikdienas dzīvei, un tām ir izšķiroša nozīme kvalitatīva darba ar jaunatni attīstības atbalstīšanā;

ŠAJĀ SAKARĀ CENSTIES PIEVĒRSTIES LOMAI, KĀDA DARBAM AR JAUNATNI IR EIROPĀ, KAS IESPĒCINA:

23. turpinot jau ar esošajiem politikas pasākumiem iesākto, nosakot parametrus tam, lai darbu ar jaunatni varētu pozicionēt un pielāgot nolūkā atbalstīt jauniešus viņu centienos rast ceļu uz autonomiju jaunās realitātes apstākļos. Tas ir panākams, īstenojot darbībasplānu, līdzdalību un iekļaušanu, kā arī optimālas labbūtības, politiskās un pilsoniskās līdzdalības un pašnoteikšanās apziņas kontekstā;
24. atbalstot kvalitatīva darba ar jaunatni ¹³ un darba ar jaunatni politikas izstrādi visos līmeņos, pievēršot pienācīgu uzmanību vietējam līmenim, kas jauniešiem ir vistuvāk;
25. radot iespējas labvēlīgas vides veidošanai ¹⁴, jo īpaši līdzradot šo vidi ar jaunatnes darbiniekiem un jauniešiem, lai nodrošinātu, ka darba ar jaunatni aktivitātes var organizēt publiskajā telpā tādā veidā, kas ir vispiemērotākais jauniešu vajadzībām;

¹³ Kā aprakstīts šīs rezolūcijas pielikumā “Apraksti”.

¹⁴ Kā aprakstīts šīs rezolūcijas pielikumā “Apraksti”.

26. nodrošinot vienlīdzīgu piekļuvi darbam ar jaunatni visiem jauniešiem, tostarp, informējot par darbu ar jaunatni, piemēram, atbalstot tīklus starp darbu ar jaunatni un sociālo darbu, kā arī citu jomu attiecīgajām ieinteresētajām personām, kas strādā ar jauniešiem, kuriem ir mazāk iespēju, un attiecīgā gadījumā organizācijām, kas viņus pārstāv;
27. nodrošinot jaunatnes darbiniekiem izglītību, apmācību un mācīšanos, kompetences (t. i., zināšanas, prasmes, vērtības, attieksmi un kritisko domāšanu) un resursus, kas vajadzīgi, lai atbalstītu jauniešu darbībspēju, spriestspēju un manevrēšanas spējas mainīgos apstākļos;
28. atvieglojot un atbalstot jaunus brīvprātīgas un pilsoniskas iesaistes veidus gan klātienē, gan tiešsaistē;
29. veicinot sabiedrības izpratni par darbu ar jaunatni ¹⁵ un tā atzīšanu mainīgās Eiropas sabiedrībā;

AICINA DALĪBVALSTIS UN EIROPAS KOMISIJU, IEVĒROJOT SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU, SAVĀS ATTIECĪGAJĀS KOMPETENCES JOMĀS UN ATTIECĪGAJOS LĪMEŅOS:

30. attiecīgā gadījumā papildus plašākai jaunatnes politikai izstrādāt vai vēl vairāk atbalstīt visaptverošu politiku darbam ar jaunatni, izmantojot visaptverošus satvarus un ilgtspējīgus atbalsta un finansēšanas mehānismus, lai attīstītu kvalitatīvu darbu ar jaunatni, ņemot vērā pašreizējo darba ar jaunatni realitāti un dalībniekus, kā arī jaunu, eksperimentālāku un inovatīvāku praksi darbā ar jaunatni. Šai darba ar jaunatni politikai būtu jābalstās uz esošajām politikas iniciatīvām, kas saistītas ar darbu ar jaunatni, tai vajadzētu būt balstītai uz pierādījumiem un zināšanām, un tā būtu vēl vairāk jāpilnveido ciešā sadarbībā ar darba ar jaunatni prakses kopienu;

¹⁵ Kā aprakstīts šīs rezolūcijas pielikumā “Apraksti”.

31. atbalstīt kvalitatīva darba ar jaunatni attīstīšanu, īstenošanu, izvērtēšanu un veicināšanu visos līmeņos, pienācīgu uzmanību pievēršot vietējam līmenim, un turpināt atbalstīt kvalitatīva darba ar jaunatni attīstīšanas, īstenošanas un izvērtēšanas stiprināšanu, jo īpaši – attiecīgā gadījumā – Eiropas programmas darbam ar jaunatni ietvaros;
32. izmantot interseksionalitāti kā līdzekli, lai apzinātu un izprastu šķēršļus un izaicinājumus, ar ko saskaras jaunieši, jo īpaši tie, kuriem ir mazāk iespēju, saistībā ar piekļuvi darbam ar jaunatni, un īstenot rīcību šo šķēršļu pārvarēšanai. Politikas pasākumiem un darbībām vajadzētu būt gan preventīvām, gan reaģētspējīgām, lai pievērstos jauniešu dažādajām identitātēm, sastaptajiem šķēršļiem un izaicinājumiem;
33. atvieglot un stimulēt jauniešiem draudzīgu informāciju par kvalitatīvu darbu ar jaunatni un jauniešu vienlīdzīgu piekļuvi tam. Turklāt, ar darba ar jaunatni aktivitātēm nodrošināt, ka jauniešiem ir vienlīdzīga piekļuve kvalitatīvai informācijai par viņu tiesībām, pienākumiem un iespējām un ka viņi no tās gūst labumu;
34. atvieglot un atbalstīt jaunus un inovatīvus brīvprātīgas un pilsoniskas iesaistīšanās veidus (gan klātienē, gan virtuālus) un nodrošināt resursus, telpu un citus atbalsta veidus šiem jaunajiem darba ar jaunatni veidiem;

35. virzīt uz priekšu centienus atvieglot, izveidot, līdzradīt un, ja iespējams, kopīgi pārvaldīt labvēlīgu vidi, kas vajadzīga, lai nodrošinātu, ka darba ar jaunatni aktivitātes var organizēt publiskajā telpā tā labuma guvējiem vispiemērotākajā veidā, jo īpaši:
- a) iesaistot jauniešus publiskās telpas organizēšanā, tādējādi publisko telpu organizēšanā izmantojot iekļaujošu jaunatnes perspektīvu, lai dotu iespēju radīt labvēlīgu vidi darbam ar jaunatni un izveidot un aizsargāt pilsoniskās telpas;
 - b) turpinot veidot vai atbalstīt jauniešiem pieejamas klātienē un virtuālas asociatīvās telpas, kurās darba ar jaunatni aktivitātes var tikt reāli īstenotas un veicinātas;
 - c) atdzīvinot mācīšanos darot, tostarp darbā ar jaunatni rīkojot spēles ar asociācijām (“*la vie associative*”¹⁶). Minēto var panākt, veidojot lietderīgas rotaļības kultūru nolūkā atzīt un izcelt mācīšanos darot, tostarp spēles izmantojot kā neformālās vai ikdienējās mācīšanās līdzekli, kas palīdz stiprināt jauniešu uzticēšanos sociālajai telpai un attīstīt viņu radošumu un sociālās kompetences. Tas savukārt veicina mūžizglītību un plaštvēruma izglītību un spēju orientēties dažādos sociālajos kontekstos;
 - d) veidojot līdzdalības kultūru ar tādu metožu palīdzību, kas ir pielāgotas attiecīgajiem jautājumiem, iesaistītajām jauniešu grupām un kontekstam, kādā notiek līdzdalība;

¹⁶ Saistībā ar jēdzienu “*la vie associative*” sk. *Williamson, H., Taking stock – Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe* (2023. gada oktobris), 111. lpp. un turpmāk.

36. strādāt pie augšupējas perspektīvas, ļaujot vietējām zināšanām, pieredzei un praksei attiecībā uz vietējā darba ar jaunatni organizēšanu ietekmēt Eiropas līmeni. To attiecīgā gadījumā var panākt, nodrošinot pašvaldībām un citām vietējām vai reģionālajām iestādēm resursus, kanālus un platformas apmaiņai, lai tās varētu iepazīt Eiropas identitāti, sadarboties, kā arī bagātināt vietējo līmeni ar Eiropas dimensiju, piemēram, esošo ES programmu ietvaros vai stiprinot daudzlīmeņu pārvaldību;
37. pastiprināt centienus radīt vienlīdzīgus konkurences apstākļus jaunatnes darbiniekiem visā Eiropā, tiecoties kalibrēt jaunatnes darbinieku izglītību un apmācību visā Eiropas Savienībā, lai izveidotu profilus un attiecīgā gadījumā kompetences, kas ietver zināšanas, attieksmi, prasmes, vērtības un kritisku izpratni, kas ir nepieciešamas, lai nodrošinātu kvalitatīvu darbu ar jaunatni. Šādu kopīgo izpratni varētu panākt, apmainoties ar labu praksi visā Eiropas Savienībā, un tajā būtu jāņem vērā esošie kompetenču satvari un vērtēšanas rīki, piemēram, Eiropas apmācības stratēģija darbam ar jaunatni, Darba ar jaunatni portfelis un “*Youth Pass*”;
38. sekmēt brīvprātīgo un atalgoto jaunatnes darbinieku izglītību un mācības, jo īpaši uz priekšu virzot Padomes secinājumu par jaunatnes darbinieku izglītību un apmācību, par viedu darbu ar jaunatni un par digitālo darbu ar jaunatni īstenošanu. Papildus tam veicināt darba ar jaunatni atzīšanu un validāciju, sekmējot jaunatnes darbinieku izglītību, mācības, karjeras iespējas un ceļus, un sniegt informāciju par pieejamajām mācību iespējām un dalīties ar tām;

39. lielākā mērā atzīt darbu ar jaunatni kā līdzekli, kura mērķis ir palīdzēt jauniešiem pāriet uz pieaugušo dzīvi un autonomiju, atzīstot, ka tam ir būtiska ietekme uz tā labuma guvējiem un ka tas ir pelnījis lielāku pamanāmību;
40. izcelt, ka darbs ar jaunatni ir iekļaušanas virzītājspēks, stimulējot, atbalstot, dokumentējot un demonstrējot daudzveidību tā dalībnieku vidū, ņemot vērā to, ka jaunieši nav viendabīga grupa un tādējādi viņiem ir daudzveidīgas identitātes un dažādas vajadzības, resursi, izcelsme, dzīves situācijas un intereses;
41. radīt apstākļus, kas ļauj pilsoniskās sabiedrības organizācijām visos attiecīgajos līmeņos vairāk iesaistīties sadarbībā ES līmenī, lai darbu ar jaunatni vairāk izvirzītu uzmanības centrā un uzlabotu jauniešu iespējas, kā arī uzlabotu kvalitāti un inovāciju darbā ar jaunatni visos līmeņos;
42. sniegt informāciju par attiecīgo *SNAC* projektu rezultātiem, koordinēt un lietderīgi izmantot tos un vajadzības gadījumā iekļaut tos politikas plānos;
43. veikt vai turpināt pētījumus un kopā ar attiecīgajiem dalībniekiem vākt dezagregētus datus par darbu ar jaunatni labuma guvējiem, jaunatnes darbiniekiem, darbu ar jaunatni ilgtspēju, ietekmi un pieejamību. Sadarbībā ar politikas veidotājiem jaunatnes darbiniekiem, kā arī jauniešu un jaunatnes darba pētniekiem pētīt veidus un izstrādāt paņēmienus, kā novērtēt gan iekšējas, gan ārējas iedabas rezultātus un ietekmi uz labuma guvējiem, izmantojot kvantitatīvas un kvalitatīvas pētniecības metodes. Tas ļaus jaunatnes darbiniekiem pārdomāt savu darbu un demonstrēt savu aktivitāšu rezultātus un ietekmi;

AICINĀT DALĪBVALSTIS ATTIECĪGAJOS LĪMEŅOS UN ŅEMOT VĒRĀ VALSTS
SPECIFIKU:

44. atbalstīt vietējās iestādes, nodrošinot informāciju par darba ar jaunatni politiku un radot tai optimālus apstākļus, resursus un iesaistoties darba ar jaunatni politikā citos līmeņos;
45. nodrošināt darba ar jaunatni neatkarību un integrēt darbu ar jaunatni citās attiecīgajās nozarēs, nodrošinot darba ar jaunatni daudzveidību un kvalitāti, lai atbalstītu jauniešus pārejā uz pieaugušo dzīvi pārmaiņu laikos;
46. atvieglot vai radīt labvēlīgus apstākļus, lai jebkuras izcelsmes jauniešiem būtu iespēja piedalīties publiskās telpas un dzīves vides izstrādāšanā;
47. apsvērt iespēju sniegt atbalstu jaunatnes darba telpām, piemēram, ar ilgtermiņa un stabilu finansējumu, un infrastruktūrai publiskajā telpā, kas aptver gan iekštelpas, gan ārtelpas;
48. veicināt tādu fizisku un virtuālu telpu izveidi un izmantošanu darbam ar jaunatni, kurām ir kvalitātes marķējums, un sadarbību ar attiecīgajām iestādēm, piemēram, Eiropas Padomi un tās jaunatnes centriem paredzēto kvalitātes zīmi;
49. veicināt mācīšanos darot, tostarp spēles kā neformālās un ikdienējās mācīšanās metodi darba ar jaunatni parastā piedāvājuma ietvaros – tas būtu līdzeklis, kā attīstīt darba ar jaunatni labuma guvēju dzīves prasmes;

50. ieguldīt lielāka skaita partnerību veidošanā starp darbu ar jaunatni un citām nozarēm, lai stiprinātu darba ar jaunatni prakses kopienas spējas iestāties par konkrētiem jautājumiem un panāktu, ka tiek plašāk atzīts darba ar jaunatni ieguldījums jauniešu dzīvē;
51. īstenot, atvieglot un atbalstīt longitudinālus un uz pierādījumiem balstītus pētījumus par darba ar jaunatni ietekmi uz jauniešiem un sabiedrību;
52. vēl vairāk atbalstīt jaunatnes darba pārvaldes struktūras darba ar jaunatni politikas un darbību izstrādē un īstenošanā;
53. tiekties uz vienkāršām administratīvajām procedūrām attiecībā uz darba ar jaunatni organizācijām un atvieglot tās;
54. atvieglot un stimulēt inovāciju darba ar jaunatni prakses kopienā;

AICINA EIROPAS KOMISIJU SASKAŅĀ AR SUBSIDIARITĀTES PRINCIPU:

55. pievērst lielāku uzmanību darba ar jaunatni politikas izstrādei un mudināt dalībvalstis attiecīgā gadījumā savās valsts jaunatnes politikās un programmās skaidri iekļaut darba ar jaunatni aspektus, atvieglot paraugprakses apmaiņu un jaunatnes darbinieku, jauniešu un darba ar jaunatni organizāciju, kā arī jaunatnes politikas veidotāju spēju veidošanu, jo īpaši ar ES jaunatnes programmu palīdzību;
56. vēl vairāk veicināt sinerģiju starp ES jaunatnes stratēģiju, tostarp 11 Eiropas Jaunatnes mērķiem, Eiropas programmu darbam ar jaunatni un ES jaunatnes programmām;

57. izpētīt iespēju ES jaunatnes programmās noteikt speciālas politikas eksperimentu darbības, kas ļautu dalībvalstīm izveidot stratēģiskas partnerības, kuru mērķis ir attīstīt kvalitatīvu darbu ar jaunatni;
58. attiecīgās iniciatīvās, piemēram, Jaunajā Eiropas “Bauhaus”, sniegt atbalstu vai turpināt atbalstīt un stimulēt publisko telpu pārveidošanu, lai nodrošinātu, ka tās ir draudzīgas jauniešiem un darbam ar jaunatni;
59. izpētīt iespēju izveidot ciešu saikni starp Jaunā Eiropas “Bauhaus” iniciatīvu un darbu ar jaunatni telpām, iniciatīvā integrējot jaunatnes perspektīvu, un iestrādāt Jauno Eiropas “Bauhaus” ES finansējuma iespējās, lai nodrošinātu ilgtspējīgas pieejas labvēlīgas vides radīšanai;
60. uzsvērt darbu ar jaunatni nozīmi zaļās un digitālās pārkārtošanās procesos un demogrāfisko izaicinājumu pārvarēšanā un veidot saikni starp darbu ar jaunatni un citām jauniešus interesējošām jomām, piemēram, klimatu, digitalizāciju un nodarbinātību;
61. stimulēt apmaiņu un sadarbību starp ES jaunatnes koordinatoru un Eiropas Komisijas koordinatoru bērnu tiesību jautājumos, kā arī citiem attiecīgajiem Eiropas Komisijas koordinatoriem, lai padarītu darbu ar jaunatni pamanāmāku visās ES politikas jomās;

62. sadarbībā ar ES un Eiropas Padomes jaunatnes partnerību starp Eiropas Komisiju un Eiropas Padomi jaunatnes jomā un citām darba ar jaunatni jomas ieinteresētajām personām Eiropas līmenī (piemēram, pilsoniskās sabiedrības organizācijām) apsvērt iespējamās veidus, kā izskatīt iespēju ieviest Eiropas atzīšanas mehānismu vai validācijas pamatnostādnes darbam ar jaunatni, pamatojoties uz sistemātiskiem un strukturētiem turpmākiem pasākumiem apvienojumā ar pašnovērtējumu un ārēju novērtējumu, kā arī atbilstošu pārvaldības struktūru ES un Eiropas Padomes jaunatnes partnerības ietvaros;
63. nodrošināt darba ar jaunatni zināšanu nepārtrauktību, apmainoties ar paraugpraksi, jo īpaši, izmantojot speciāli tam paredzētus tīklus vai tiešsaistes rīkus, piemēram, Eiropas Komisijas un Eiropas Padomes partnerību jaunatnes jomā, *Youth Wiki*, Eiropas Jaunatnes portālu, *SALTO* resursu centrus, *RAY* tīklu un Eiropas Jaunatnes politikas zināšanu centru vai citus attiecīgus rīkus, un nodrošināt šo tīklu un rīku pamanāmību;
64. strukturāli iekļaut turpmākās jaunatnes darba konvencijas ES jaunatnes programmās;
65. palielināt informētību un atvieglot piekļuvi ES jaunatnes programmām, jo īpaši, izmantojot piekļūstamus formātus, kas palielina to pievilcību un vienkāršo izmaksu noteikšanas un administratīvos noteikumus;
66. nodrošināt pienācīgu ES atbalstu darba ar jaunatni aktivitātēm, jo īpaši padarot ES finansējumu (piemēram, izmantojot esošās ES jaunatnes programmas, tostarp to nosacījumus un ar tām saistīto procesu) vienkāršāku, pievilcīgāku un vieglāk piekļūstamu darbā ar jaunatni ieinteresētajām personām valsts, reģionālā un sevišķi vietējā līmenī, jo īpaši, izmantojot mikrolīmeņa pieeju un paredzot iespējas eksperimentēt. Tāpat arī uzlabot informācijas izplatīšanu par pieejamām finansējuma iespējām;

67. attiecīgā gadījumā stiprināt ES un Eiropas Padomes sadarbību, izmantojot Eiropas Komisijas un Eiropas Padomes partnerību jaunatnes jomā, lai vēl vairāk atbalstītu Eiropas programmas darbam ar jaunatni īstenošanu, apkopojot zināšanas un datus un izstrādājot mācību rīkus. Tas varētu tikt panākts, piemēram, šādi:

- a) apsverot partnerības ietvaros veiktus koordinētus un strukturālus ieguldījumus, lai virzītu uz priekšu Bonnas procesu un nodrošinātu sinerģiju un saiknes starp partnerību un citiem dalībniekiem, kas piedalās Bonnas procesā un atbalsta to;
- b) ieguldot kvalitatīva darba ar jaunatni attīstīšanā, apzinot vajadzīgās ilgtspējīgās struktūras un resursus, attiecīgā gadījumā izveidojot vienotu izpratni par kvalitatīvu darbu ar jaunatni, izmantojot uz pierādījumiem balstītu pieeju, izveidojot dažādu ieinteresēto personu tīklu un nodrošinot jēgpilnu sadarbību starp tām, palielinot sinerģiju un palīdzot pieņemt koordinētu pieeju gan atalgoto, gan brīvprātīgo jaunatnes darbinieku izglītībai un mācībām;
- c) veicinot ciešāku sadarbību, ko panāktu, sekmējot lielāku mijiedarbību starp jaunatnes darbiniekiem un dažādu attiecīgo jomu speciālistiem, tādējādi paplašinot darba ar jaunatni aktivitāšu klāstu un veicinot inovatīvu praksi;
- d) īstenojot atbalsta pasākumus, lai iespēcinātu un stiprinātu darbu ar jaunatni kā līdzekli, kas dod jauniešiem iespējas ar demokrātiskas iesaistes un aktīvas līdzdalības starpniecību;
- e) sadarbībā ar pasniedzējiem, pedagogiem un pētniekiem aktīvi iesaistot jaunatnes darbiniekus kvalitatīva darba ar jaunatni attīstības ietekmēšanā Eiropas programmas darbam ar jaunatni satvarā;
- f) izpētīt veidus, kā uzraudzīt kvalitatīva darba ar jaunatni attīstību visā Eiropā, izveidojot darba ar jaunatni kvalitātes progresu indeksu;

AICINA DARBA AR JAUNATNI PRAKSES KOPIENU:

68. vēl vairāk mudināt jauniešus iesaistīties sabiedrībā;
69. nodrošināt jauniešiem draudzīgas informācijas sniegšanu un jauniešu vienlīdzīgu un drošu piekļuvi un līdzdalību darba ar jaunatni aktivitātēs;
70. radīt labvēlīgu vidi kvalitatīva darba ar jaunatni attīstīšanai un atzīšanai un iesaistīties dialogā ar visiem attiecīgajiem partneriem, lai optimizētu publiskās telpas darba ar jaunatni praksei jauniešu labā;
71. palielināt informētību par to, cik svarīgi ir pastāvīgi strādāt pie jaunatnes darbinieku resursiem un kompetencēm ¹⁷, un izstrādāt mentorēšanas un mācību programmas, kas paredzētas topošajiem jaunatnes darbiniekiem un jaunatnes darbiniekiem, kuri jau darbojas šajā jomā;
72. palielināt darba ar jaunatni organizāciju un jaunatnes darbinieku informētību par to, cik svarīgi ir sniegt ieguldījumu ar politiku saistītos jautājumos, un atbalstīt to, ka viņi apgūst minētā ieguldījuma došanai nepieciešamās kompetences;
73. veicināt centienus dot iespēju jaunatnes darbiniekiem ieguldīt inovācijā un uzsvērt, ka starptautiskā prakse, piemēram, piedaloties programmā “*Erasmus+*” un Eiropas Solidaritātes korpusā, ir viens no iespējamajiem ceļiem uz inovāciju;

¹⁷ Atbilstīgi Padomes Ieteikumam (2018. gada 22. maijs) par pamatkompetencēm mūžizglītībā (2018/C 189/01).

74. veicināt darbu ar jaunatni atzīšanu sabiedrības līmenī un censties likvidēt šķēršļus šāдай atzīšanai un turpināt ieguldīt partnerībās ar citām attiecīgām politikas jomām (piemēram, veselība un labbūtība, vide un klimats, izglītība un mācības, starptautiskā sadarbība un Eiropas vērtības, nodarbinātība un iekļaušana), kā arī ar vietējām un reģionālajām iestādēm un ieinteresētajām personām, lai konsolidētu darbu ar jaunatni kā sabiedrisko partneri;
75. stiprināt un attīstīt darbu ar jaunatni organizāciju tīklus, lai veicinātu sadarbību un koordināciju kvalitatīva darba ar jaunatni attīstīšanā un sekmētu lielāku mijiedarbību un sadarbību ar citiem darba ar jaunatni jomas dalībniekiem, jo īpaši vietējām un reģionālajām iestādēm, kā arī lielāku koordināciju un sadarbību prakses kopienas iekšienē, lai izveidotu spēcīgu darbu ar jaunatni ekosistēmu;
76. vēl vairāk ieguldīt Eiropas programmas darbam ar jaunatni īstenošanā un devumā konvencijās par darbu ar jaunatni, lai visos līmeņos turpinātu attīstīt kvalitatīvu darbu ar jaunatni;

AICINA VISUS DALĪBNIKUS, KAS IESAISTĪTI EIROPAS SADARBĪBAS PASĀKUMOS JAUNATNES JOMĀ ¹⁸, CENSTIES:

77. izveidot sinerģiju, sadarbību un koordināciju ar pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas darbojas jaunatnes un darba ar jaunatni jomā.

¹⁸ “Balstoties uz pēdējo gadu pieredzi un lēmumiem saistībā ar sadarbību jaunatnes jomā, Eiropas Savienības jaunatnes stratēģijas 2019.–2027. gadam mērķis ir risināt esošās un turpmākās problēmas, ar ko saskaras jaunieši visā Eiropā. ES jaunatnes stratēģija nodrošina strukturētu regulējumu attiecībā uz mērķiem, principiem, prioritātēm, galvenajām jomām un pasākumiem, kas saistīti ar sadarbību jaunatnes politikas jomā visām attiecīgajām ieinteresētajām personām, pienācīgi ņemot vērā to attiecīgās kompetences un subsidiaritātes principu. Attiecīgās ieinteresētās personas ir cita starpā ES dalībvalstis, Eiropas Savienības attiecīgās iestādes un citas starptautiskas organizācijas, piemēram, Eiropas Padome, vietējās un reģionālās iestādes, jaunatnes padomes, jaunatnes organizācijas, organizācijas, kas strādā ar jauniešiem, jaunatnes darbinieki, jaunatnes pētnieki un pilsoniskās sabiedrības pārstāvji, kā arī struktūras, kas saistītas ar programmām “Erasmus+” un Eiropas Solidaritātes korpuss, un no tām atvasinātām programmām.” Rezolūcija par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (2018/C 456/01).

Politiskais konteksts

Eiropas Savienība

- Padomes un dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par visaptverošu pieeju jauniešu psihoemocionālajai veselībai Eiropas Savienībā (C/2023/1337),
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par starppaaudžu dimensijas veicināšanu jaunatnes jomā nolūkā sekmēt dialogu un sociālo kohēziju (2022/C 495/03),
- Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "ES stratēģija par bērna tiesībām" (COM/2021/142 final),
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par tādu pilsonisko telpu sargāšanu un veidošanu jauniešiem, kas veicina jēgpilnu jaunatnes līdzdalību (2021/C 501 I/04),
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par satvaru Eiropas programmas darbam ar jaunatni izveidei (2020/C 415/01),
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par iespēju vairošanu jauniešiem lauku un attālos apgabalos (2020/C 193/03),

- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par digitālo darbu ar jaunatni (2019/C 414/02),
- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju secinājumi par jaunatnes darbinieku izglītību un apmācību (2019/C 412/03),
- Eiropas Savienības Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcija par regulējumu Eiropas sadarbībai jaunatnes jomā: Eiropas Savienības jaunatnes stratēģija 2019.–2027. gadam (2018/C 456/01),
- Padomes Ieteikums (2018. gada 22. maijs) par pamatkompetencēm mūžizglītībā (2018/C 189/01),
- Padomes secinājumi par viedu darbu ar jaunatni (2017/C 418/02),
- Padomes secinājumi par to, kāda ir darba ar jaunatni loma, atbalstot tādu būtisku dzīves prasmju attīstību jauniešos, kuras veicina sekmīgu pieaugšanu, pāreju uz aktīvu pilsoniskumu un darba dzīvi (2017/C 189/06),
- Padomes secinājumi par kvalitatīva darba ar jaunatni ieguldījumu jauniešu attīstībā, labklājībā un sociālajā iekļautībā (2013/C 168/03),
- Padomes Ieteikums par neformālās un ikdienējās mācīšanās validēšanu (2012/C 398/01),

- Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par darbu ar jaunatni (2010/C 327/01),
- Eiropas Komisijas Baltā grāmata “Jauns impulss Eiropas jaunatnei” (COM(2001) 681 final),
- Konference par Eiropas nākotni: ziņojums par galīgo rezultātu (2022. gada maijs).

Eiropas Padome

- Eiropas Padomes Ministru komitejas Ieteikums CM/Rec (2023)9 par nacionālo minoritāšu jauniešu aktīvu politisko līdzdalību,
- Eiropas Padomes Ministru komitejas Rezolūcija CM/Res (2020)2 par Eiropas Padomes stratēģiju attiecībā uz jaunatnes nozari 2030. gadam,
- Vietējo un reģionālo pašvaldību kongress, darbs ar jaunatni: vietējo un reģionālo pašvaldību loma (CG-FORUM(2021)01-02final),
- Ministru komitejas Ieteikums CM/Rec(2017)4 dalībvalstīm par darbu ar jaunatni,
- Ministru komitejas Ieteikums CM/Rec(2010)8 dalībvalstīm par jaunatnes informāciju,

Eiropas Komisijas un Eiropas Padomes partnerība jaunatnes jomā

- Analizēti Eiropas darba ar jaunatni politikas mērķi: Eiropas Savienības un Eiropas Padomes partnerības jaunatnes jomā loma Eiropas Savienības un Eiropas Padomes mijiedarbībā (2021. gads).

Apraksti**Kvalitatīvs darbs ar jaunatni**

“Darbs ar jaunatni” ir plašs jēdziens, kas ietver dažādas sociālas, kultūras, izglītības, vides, sporta un politiskas darbības, ko veic jaunieši, kopā ar jauniešiem, grupās vai individuāli un kas paredzētas jauniešiem. To var uzskatīt par īpašu un unikālu pieeju plašākā pedagoģisko un izglītības sistēmu spektrā (izglītība, labklājība, prevencija, tiesiskums, apmācība, nodarbināmība utt.), ko bieži atbalsta vai izveido valdības. To veic algoti un brīvprātīgi jaunatnes darbinieki, un tā pamatā ir neformālās un ikdienējās mācīšanās procesi, kuros galvenā uzmanība vērsta uz jauniešiem un brīvprātīgu līdzdalību.

Darbs ar jaunatni ietver to, ka tiek strādāts ar jauniešiem un sabiedrību, kurā viņi dzīvo, un veicināta jauniešu aktīva līdzdalība un iekļaušana viņu kopienās un lēmumu pieņemšanā. Tā primārā funkcija ir spēlēt svarīgu lomu jauniešu personīgajā un sociālajā attīstībā, viņu līdzdalībā sabiedrībā un pārmaiņās, kuras viņi piedzīvo. Darbs ar jaunatni rada biedrošanās telpas un tiltus, lai atbalstītu jauniešus pārejā uz pieaugušā vecumu un autonomiju ¹⁹. Šīs telpas un tilti palīdz labuma guvējiem atrast un īstenot konstruktīvus ceļus dzīvē, tādējādi dodot ieguldījumu viņu personīgajā un sociālajā attīstībā un sabiedrībā kopumā. Ir pierādījies, ka darba ar jaunatni prakse ir konkrēta un aicinoša vide aktīvai demokrātijai un pilsoniskai iesaistei. Tādējādi darbam ar jaunatni ir izšķiroša loma jauniešu brīvprātīgas un konstruktīvas iesaistes atbalstīšanā. Tas arī rada vidi, ko raksturo lietderīga rotaļība un kurā jaunieši var baudīt kopābūšanu. Šī vide stiprina jauniešu radošumu un sociālās kompetences, jo īpaši attiecībā uz demokrātisku līdzāspastāvēšanu un solidaritāti. Eiropas darba ar jaunatni aktivitātes paver iespējas piedzīvot Eiropas dimensiju un tādējādi sniedz jauniešiem kompetences, kas vajadzīgas, lai attīstītu piederības Eiropai sajūtu, kā arī globalizētā pasaulē, vienlaikus veicinot starptautisko sapratni un miera veidošanu. Tāpēc darba ar jaunatni aktivitātēm visos līmeņos ir pozitīva ietekme uz sabiedrību, tās veicina jauniešu fizisko un garīgo labbūtību un palīdz revitalizēt demokrātiju un tikt galā ar globāliem izaicinājumiem.

¹⁹ Kā secināts otrā Eiropas konventa par darbu ar jaunatni deklarācijā.

Darbs ar jaunatni ir radīts jauniešiem, kopā ar jauniešiem, un to rada jaunieši. Viņiem ir jābūt iespēcinātiem kā viņu darba ar jaunatni, jaunatnes projektu vai biedrošanās līdzīpašniekiem un līdzizstrādātājiem. Jaunatnes darbinieki – gan algotie, gan brīvprātīgie – nodrošina šo telpu realizāciju un atbalsta vienādranga aktivitātes.

Darbs ar jaunatni ir atvērts visiem jauniešiem, tostarp tiem, kuriem ir mazāk iespēju, piemēram, lauku, attālos, nomaļos un mazāk attīstītos apgabalos un tālākajos reģionos mītošiem, kā arī tiem, kuru pilnīga politiskā un sociālā līdzdalība ir apdraudēta individuālu vai strukturālu nelabvēlīgu apstākļu vai diskriminācijas dēļ. Darba ar jaunatni mērķis ir būt par sociālās iekļaušanas virzītājspēku. Darba ar jaunatni aktivitātes dod labumu jauniešiem un attiecīgā gadījumā bērniem no agrīna vecuma.

Labvēlīga vide

Darbam ar jaunatni būtu jāgūst labums no labvēlīgas vides, kas ir aktīvi iekļaujoša un sociāli iesaistoša, radoša un droša, atbalsta mācīšanos, aizraujošu un nopietnu, rotaļīgu un plānotu. Šī vide būtu jāraksturo ar piekļūstamību, tostarp lauku, attālos, nomaļos un mazāk attīstītos apgabalos un tālākajos reģionos, kā arī atvērtību un elastību, un tai būtu arī jāveicina starpkultūru un starppaaudžu dialogs. Šīs labvēlīgās vides pamatā ir adekvātas, labi līdzsvarotas un daudzveidīgas atbalsta sistēmas, struktūras un infrastruktūra, kas izveidotas un ieviestas ciešā sadarbībā ar darbā ar jaunatni iesaistīto praktiķu kopienu. Turklāt tā ir veidota kopā ar jauniešiem un jaunatnes darbiniekiem darba ar jaunatni labuma guvēju vajadzībām, jo īpaši, dodot jauniešiem un jaunatnes darbiniekiem iespēju paust viedokli projektēšanā, līdzveidošanā, līdzvadībā un darbībā sabiedriskās vietās.

Sabiedriskais novērtējums un atzīšana uzsver darbu ar jaunatni sabiedrisko ieguldījumu un lomu, tostarp tā preventīvo iedarbību, tā lomu zaļās un digitālās pārkārtošanās procesos, demokrātijas veicināšanā, praktizēšanā un līdz ar to arī revitalizācijā, demogrāfisko izaicinājumu risināšanā, tā lomu kopienas veidošanā, normu un vērtību mācīšanā, jauniešu pašpaļāvības un vispārējās labbūtības veicināšanā, konstruktīvas un uz risinājumu virzītas attieksmes sekmēšanā, jauniešu viedokļu amplificēšanā, palīdzēšanā veidot jaunatnes politiku, kas pielāgota jauniešu dzīves reālijām un vajadzībām, un iesaistītu pilsoņu veidošanā ²⁰. Ar šo novērtējumu un atzīšanu arī tiek atzīts, ka dalība darbā ar jaunatni cita starpā veicina sociālo iekļaušanu un palīdz veidot iekļaujošu, saliedētu un miermīlīgu sabiedrību, kā arī nodrošina, ka iespējas piedalīties darbā ar jaunatni aktivitātēs ir pieejamas, piekļūstamas un pamanāmas.

²⁰ 2010. gadā tika konstatēts, ka “darbs ar jaunatni var radīt arī papildu sociālo vērtību, jo tas var: veicināt sociālo līdzdalību un atbildības sajūtu, brīvprātīgu iesaistīšanos un aktīvu pilsoniskumu; stiprināt kopības veidošanos un pilsonisku sabiedrību visādos mērogos (piemēram, paaudžu starpā un dialogā starp kultūrām); palīdzēt izkopt jauniešu radošo garu, kultūras un sabiedrības izpratni, uzņēmējdarbību un sabiedrisku novatorismu; dot iespējas visu bērnu un jauniešu sociālai iekļaušanai; izmantojot elastīgu un ātri pielāgojamu metožu daudzveidību, spēt iesaistīt jauniešus, kam ir mazāk iespēju, tālab darbam ar jaunatni sabiedrībā ir daudzveidīga nozīme, un tas var dot ieguldījumu tādās ar jaunatni saistītās politikas jomās kā mūžizglītība, sociālā iekļaušana un nodarbinātība; darbam ar jaunatni, vienalga, vai to veic brīvprātīgie vai profesionāļi, ir ievērojams sociālekonomisks potenciāls, jo tas gādā par saimniecisku aktivitāti, nodrošina infrastruktūru, dod saimnieciskus ieguvumus un palielina (jaunatnes) nodarbinātību. Darba tirgus var gūt labumu no individuālajām un profesionālajām iemaņām un prasmēm, ko gan dalībnieki, gan jaunatnes organizatori un jaunatnes vadītāji ir guvuši darbā ar jaunatni. Šādas iemaņas un prasmes ir pienācīgi jānovērtē un jāatzīst praksē.” Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju Rezolūcija par darbu ar jaunatni (2010/C 327/02).

Definīcijas

Darbā ar jaunatni iesaistīto praktiķu kopiena ²¹

Darbā ar jaunatni iesaistīto praktiķu kopiena šajā jomā būtu jāsaprot kā tādu profesionāļu vai neprofesionāļu grupu, kuri ir kopīgi ieinteresēti atrisināt kādu jautājumu, uzlabot savas prasmes un savstarpēji mācīties no gūtās pieredzes. Darbā ar jaunatni iesaistīto praktiķu kopienu veido ieinteresētās personas visos līmeņos, sākot ar vietējo līdz Eiropas līmenim, un tie, piemēram, ir: – jaunatnes darbinieki un jauniešu līderi; – darba ar jaunatni vadītāji; – projektu īstenotāji; – akreditētas un neatkarīgas darba ar jaunatni organizācijas; – pasniedzēji; – pētnieki; – jaunatnes darbinieku pedagogi; – vietējās kopienas un municipalitātes; – “*Erasmus+* Jaunatne” un Eiropas Solidaritātes korpusa nacionālās aģentūras; – jauniešu pārstāvniecības un jaunieši, un – jaunatnes politikas veidotāji. Visiem darbā ar jaunatni iesaistīto praktiķu kopienas aktoriem attiecīgajās kompetences jomās ir dažādas pilnvaras, funkcijas un spējas, lai turpinātu pilnveidot darbu ar jaunatni.

Spēle

Šīs rezolūcijas nolūkiem mācīšanās darot, tostarp spēlēšana, ir neformālās mācīšanās līdzeklis, kas palīdz stiprināt bērnu un jauniešu uzticēšanos sociālajai telpai un attīstīt viņu sociālās kompetences. Spēle ir būtiska bērnu un jauniešu aktivitāte, kas ietver fiziski aktīvu spēli un sacensību spēles, kā arī iztēles, izpēti un sociālo uzvedību, kas ir būtiska viņu labbūtībai, veselībai un attīstībai. Dažādie spēļu veidi, kam dod priekšroku dažādas vecuma grupas, tostarp jaunieši, kas izzina savu identitāti, ir izšķiroši svarīgi viņu pārejai uz pieaugušā vecumu un piederības sajūtai ²².

²¹ Sk. II pielikumu Padomes un Padomē sanākušo dalībvalstu valdību pārstāvju rezolūcijai par satvaru Eiropas programmas darbam ar jaunatni izveidei (2020/C 415/01).

²² Apvienoto Nāciju Organizācijas Bērna tiesību komiteja, Vispārīgais komentārs Nr. 17 (2013. gads) par bērna tiesībām uz atpūtu, brīvo laiku, rotaļām, atpūtas aktivitātēm, kultūras dzīvi un mākslu (31. pants).

Citi resursi

- *Schild, H., “Mapping Existing European Youth Policy Strategies on Youth Work”, Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts Beļģijas aizgādībā izdota publikācija jaunatnes jomā (2024. gads),*
- *Williamson, H., Taking stock – Where are we now, Youth Work in a Contemporary Europe (2023. gada oktobris), Eiropas Savienības Padomes prezidentvalsts Beļģijas aizgādībā izdota publikācija jaunatnes jomā (2024. gads),*
- Trešā Eiropas konventa par darbu ar jaunatni (Bonna, 2020. gads) noslēguma deklarācija,
- *M. Moris un M. Loopmans (2019. gads) De-marginalizing youngsters in public space: critical youth workers and local municipalities in the struggle over public space in Belgium, Journal of Youth Studies, 22:5, 694.–710. lpp.,*
- Otrā Eiropas konventa par darbu ar jaunatni (Brisele, 2015. gads) noslēguma deklarācija,
- Pirmā Eiropas konventa par darbu ar jaunatni (Gente, 2010. gada 7.–10. jūlijs) noslēguma deklarācija.

Galvenie konstatējumi, kas gūti Eiropas konferencē par vietējo darbu ar jaunatni un demokrātiju, kura notika 2024. gada 20.–23. februārī Briselē Eiropas Savienības Padomes Beļģijas prezidentūras laikā – Dr. *Guy Redig* (ģenerālreferents):

1. Vietējais darbs ar jaunatni 1) piedāvā ārkārtas vidi demokrātijas praktizēšanai un iedvesmo ceļus uz aktīvu iesaistīšanos sabiedrībā – ar stingru pārliecību pēc iespējas agrāk dot bērniem iespējas piedalīties un 2) norāda uz vietējā darba ar jaunatni galveno iezīmi kā vietu, kur jaunieši bauda būšanu par jauniešiem kopā, jo spēles un rotaļība ir nosacījums daudzu citu tādu pozitīvu rezultātu attīstībai kā dažādu kompetenču apgūšana un pilnveidošana, iesaistīšanās dažādās demokrātiskās praksēs, spēja uzņemties atbildību un pārskatatbildību, un 3) ir tilts uz daudziem citiem pedagoģiskiem pasākumiem, piemēram, izglītības, sociālo un kultūras darbu.

2. Ieguldīt stabilā un ilgtermiņa vietējā darba ar jaunatni politikā, kuras pamatā ir intensīvs dialogs un līdzdalība, vietējās pašvaldības rada konkrētus apstākļus optimālai vietējā darba ar jaunatni attīstībai. Tāpēc municipalitātēm ir vajadzīgs satvars, kas sniedz aprises un avotu idejām, lai izveidotu individuāli pielāgotas un noturīgas vietējās atbalsta sistēmas. Dalībvalstīm būtu jāveic ieguldījumi, lai kopā ar vietējiem dalībniekiem veidotu šo sistēmu Eiropas mēroga tīklā. Šo satvaru var iedvesmot jēdziens “radīt telpu”, kas ilgtermiņa perspektīvā ²³ būtu jāsaprot kā psihoemocionāla ²⁴, fiziska ²⁵, politiska telpa ²⁶, un tajā būtu jāiekļauj centieni optimizēt gan brīvprātīgo, gan profesionālo jaunatnes darbinieku kvalitātes.
3. Eiropas Savienība un Eiropas Padome, kas jau aktīvi darbojas un stimulē vietējo darbu ar jaunatni (politika), var paplašināt un pastiprināt savus centienus šajā nolūkā, turpinot ieguldīt tīklošanā, pieredzes apmaiņā, stimulēt apsekojumus (cita starpā izmantojot savu jaunatnes partnerību) un tādējādi veicināt kopēju pamatu attiecībā uz vietējā darba ar jaunatni politikas satvaru.
4. Ir steidzami jā saglabā investīcijas efektīvākā un lietderīgākā praksē, lai sasniegtu sarežģītus, bet prioritārus mērķus, piemēram, iekļaušanu, līdztiesību, līdzdalību, demokrātiju un daudzveidību. Vietējais darbs ar jaunatni un vietēja mēroga darbs ar jaunatni politika piedāvā unikālu vietu visu šo humanitāro vērtību pārvēršanai konkrētā, aktīvi īstenojamā praksē, tādējādi transformējot saukļus labā praksē.

²³ Telpa laikā: īstenot šo atzīšanas un atbalsta politiku ilgtermiņa perspektīvā.

²⁴ Psihoemocionāla telpa: zināšanas, izpratne, atzinība un cieņa pret vietējo darbu ar jaunatni kā īpašu piedāvājumu bērnu un jauniešu brīvajā laikā, ko var radīt tikai sistemātiska un atklāta dialoga ceļā.

²⁵ Fiziska telpa: nodrošināt piemērotus telpu/ārpustelpu kvadrātmetrus jauniešiem kā svarīgai iedzīvotāju daļai (publiskais aspekts) un jo īpaši darba ar jaunatni iniciatīvām (privātais aspekts).

²⁶ Politiska telpa: jauniešu un vietējā darba ar jaunatni vajadzības pārvērst stabilā valdības atbalsta sistēmā, izmantojot subsīdijas, pakalpojumus, apmācību, kas izstrādāta aktīvas līdzdalības ceļā.